

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande

Vicelanråd

Harry Jansson

Föredragande

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 148

Lagstiftningspromemoria om ändring av ordningslag
(2010:23) för landskapet Åland.

ÅLR 2020/9128

687 Rk1a/utdrag

Landskapsregeringen beslöt överföra lagstiftningspromemorian, **bilaga 1**, till lagberedningen för lagstiftningsåtgärder.

Nr 149

Anhållan om bidrag för stormskador.

ÅLR 2020/8701

688 Rk1a

Sökanden har den 6.11.2020 per e-post översänt en anhållan om bidrag för stormskador efter stormen Alfrida. I anhållan anges att sökandens båt som låg förtöjd nedanför landskapets lotsudde sjönk och bärgades av kommunen. Båten, en Scantic 470 med en Yamaha snurra på 40 hk, är nu förstörd.

Beslut

Bidrag för stormskada beviljas inte.

Grund för beslut

Landskapsregeringen saknar stödformer för att bevilja stöd för stormskador till privatpersoner som fått sin egendom förstörd i stormen. Till denna del hänvisas sökandena till försäkringsbolagen i de fall där sökandena har försäkringar.

Nr 150

Klagomål gällande polismyndighetens förfarande.

ÅLR 2020/7965

689 Rk1a

Bakgrund

Klaganden har i e-post till landskapsregeringen den 10.10.2020 uppgett att klaganden har inlämnat en anmälan till Ålands polismyndighet gällande mordförsök på Åland 4 september 2013. Mordförsöket ska ha skett genom elektromagnetisk kokning.

Klaganden anför att anmälan funnits hos polisen sedan något år tillbaka och att klaganden endast erhållit ett anmälningsnummer och ingen annan

information om ärendet. Klaganden anför även att han vänt sig till Justitieämbetet i Helsingfors och till den finske biträdande chefen inom EU utan att ni fått svar. Slutligen konstaterar klaganden att det tycks förekomma en utbredd korruption i Finland.

Ålands polismyndighets utlåtande

Ålands landskapsregering har den 14 oktober 2020 begärt utlåtande av Ålands polismyndighet över klagomålet. Ålands polismyndighet har inkommit med utredning den 15 oktober 2020.

Ålands polismyndighet hänvisar i sitt utlåtande till den skrivelse som polismyndigheten avsänt till klaganden den 26.8.2020. Av polismyndighetens skrivelse framgår att Ålands polismyndighet, baserat på klagandens e-post av den 25.11.2019, har registrerat ett klagomålsärende. Klaganden har kompletterat anmälan flera gånger, senast den 16.7.2019. Ärendets utredning har avslutats genom beslut av den 21.10.2019.

Polismyndigheten konstaterar att den sista kompletteringen har inlämnats den 16.7.2019 och att utredningen av ärendet har avslutats genom beslut den 21.10.2019. Klaganden har tillställts en kopia av beslutet per post. Med hänvisning till ärendets art och karaktär kan en utredningstid på cirka tre månader inte anses bryta mot kravet på effektivitet och skyndsamhet. Polismyndighetens anser att undersökningen har utförts utan onödigt dröjsmål och att inget fel har begåtts vis hanteringen av ovanstående ärende.

Beslut

Landskapsregeringen finner inte skäl att misstänka något lagstridigt i polismyndighetens förfarande.

Motivering

Enligt 3 § Republikens Presidents förordning om polisförvaltningen i landskapet Åland (FFS 56/2020) ankommer den högsta tillsynen över landskapets polisväsende på Ålands landskapsregering, som förestår landskapets polisförvaltning, och på landshövdingen, som företräder rikets polisförvaltning.

Klaganden har uppgett att han inte erhållit någon annan information om sitt ärende än ett anmälingsnummer. Landskapsregeringen har begärt och erhållit utlåtande av polismyndigheten. Polismyndighetens utlåtande delges klaganden med detta beslut. Polismyndigheten har uppgett att det skett kommunikation mellan klaganden och polisen då klaganden har inlämnat flera kompletteringar i ärendet. Ärendet har avslutats genom beslut av den 21.10.2019 och beslutet i ärendet har tillställts klaganden per post. Landskapsregeringen finner därför inte skäl att misstänka något lagstridigt i polismyndighetens förfarande.

Tillämpade lagrum

3 § förordning om polisförvaltningen i landskapet Åland (FFS 56/2020)

Nr 151

Tillkännagivande av åtgärdsprogram 29.9.2020.

ÅLR 2020/1021

690 Rk1a

Landskapsregeringen beslöt besvara skrivelse enligt **bilaga 2**.

Nr 152

Riksdagens justitieombudsmans begäran om utredning och yttrande över klagomål gällande polismyndighetens förfarande.

ÅLR 2020/7240

691 Rk1a

Landskapsregeringen beslöt avge yttrande enligt **bilaga 3**.

BILAGA 1

PM gällande ändring av ordningslagen

Bakgrund

Ålands polismyndighet har kontaktat landskapsregeringen och framfört att det inte är möjligt att hantera två olika situationer som stör ordningen genom ordningsbotsförfarande. Den ena situationen gäller köpande och erbjudande av sexuella tjänster och den andra gäller den som bryter mot bestämmelserna om innehav av föremål och ämnen som kan användas för att skada någon annan.

Åländsk lagstiftning

Köpande och erbjudande av sexuella tjänster

Ordningslagen (2010:23) för landskapet Åland har ändrats genom landskapslag (2017:64) om ändring av ordningslagen för landskapet Åland. Genom ändringen har det lagts till en 18 a § som fastställer ordningsbotens storlek för vissa förseelser. I 18 a § finns dock inte köpandet och erbjudandet av sexuella tjänster med som en ordningsförseelse för vilken kan utdelas ordningsbot. I rikets lagstiftning finns köpande och erbjudande av sexuella tjänster med som en ordningsförseelse som kan ge en dagsbot på 100 euro.

Nedan finns den åländska 18a § i Ordningsslag (2010:23) för landskapet Åland respektive den finländska 14 § i lag om ordningsbotsförseelser (FFS 2016/986) inklistrad för att underlätta en jämförelse.

Ordningslag (2010:23) för landskapet Åland

18a §. [\(2017/64\)](#) Ordningsbotens storlek för vissa förseelser

Den som bryter mot bestämmelserna om störande av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten i 3 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om intagande av berusningsmedel i 4 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

Den som åsidosätter den aktsamhetsplikt som ska iakttas för att förhindra fara enligt 5 § kan föreläggas en ordningsbot på 100 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om reklam och kungörelser i 6 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om annan verksamhet som orsakar störning i 7 § kan föreläggas en ordningsbot på

1) 40 euro om denne urinerar eller har avföring på ett sådant sätt som strider mot förbudet i 7 § 2 mom. samt

2) 70 euro om denne ordnar föreställningar på ett sådant sätt som strider mot förbudet i 7 § 3 mom.

Den som underlåter att vidta de åtgärder som denne är skyldig att vidta enligt bestämmelserna om säkerställande av tillträde till byggnad i 8 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om innehav av föremål och ämnen som kan användas för att skada någon annan i 10 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om innehav av ämnen som kan användas för klottring i 13 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

Den som åsidosätter de skyldigheter som ska iakttas enligt bestämmelserna om hunddisciplin i 14 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

Den som åsidosätter de skyldigheter som ska iakttas enligt bestämmelserna om ridning i 15 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

Finländsk lagstiftning

I finländsk lagstiftning finns köpandet och erbjudandet av sexuella tjänster med som en ordningsförseelse i lag om ordningsbotsförseelser 14 § 5 p.

Lag om ordningsbotsförseelser (FFS 2016/986)

14 §

Ordningsförseelser

För uppsåtliga förseelser mot ordningslagen ([612/2003](#)) föreläggs ordningsbot som följer:

- 1) för störande av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten enligt 3 §, 70 euro,
- 2) för intagande av berusningsmedel i strid med förbudet i 4 § 1 mom., 40 euro,
- 3) ägaren eller innehavaren av en byggnad eller konstruktion eller en företrädare för dem för försummelse av aktsamhetsplikten för förhindrande av fara enligt 5 §, 100 euro,
- 4) för användning av ljus eller reklam i strid med förbudet i 6 § 1 mom. eller för sådant olovligt avlägsnande eller skadande av kungörelse eller meddelande som avses i 2 mom. i den paragrafen, 70 euro,
- 5) för köp eller erbjudande mot betalning av sexuella tjänster i strid med förbudet i 7 § 1 mom., 100 euro,
- 6) för tömning av tarmen eller urinering i strid med förbudet i 7 § 2 mom., 40 euro,
- 7) för ordnande av föreställningar i strid med förbudet i 7 § 3 mom., 70 euro,
- 8) ägaren eller innehavaren av en byggnad eller en företrädare för dem för försummelse av skyldigheten att enligt 8 § säkerställa tillträde till byggnad, 70 euro,
- 9) för innehav av ämnen som lämpar sig för klottring i strid med förbudet i 13 §, 40 euro,
- 10) för försummelse enligt 14 § 1 mom. av skyldigheten i samband med djurhållning, 40 euro,
- 11) för ridning eller körning i strid med förbudet i 15 § 1 mom., 40 euro.

Förslag till lösning:

Föreläggande av ordningsbot gällande köp eller erbjudande mot betalning av sexuella tjänster bör införas i den åländska ordningslagen då den troligen fallit bort i misstag då lagen ändrades.

Innehav av föremål och ämnen som lämpar sig för att skada någon

Åländsk lagstiftning

Enligt Ordningslagen (2010:23) för landskapet Åland 18a § kan den som bryter mot bestämmelserna om innehav av föremål och ämnen som kan användas för att skada någon annan enligt 10 § ordningslagen föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

I ordningslagens 16 § räknas ordningsförseelserna upp. I den uppräknningen ingår inte innehav av föremål och ämnen (10 §), utan det brottet finns endast med i de övriga straffbestämmelserna i 17 § som hänvisar till strafflagen (SL 41:4 - 7).

Ordningslag (2010:23) för landskapet Åland

18a §. [\(2017/64\)](#) Ordningsbotens storlek för vissa förseelser

Den som bryter mot bestämmelserna om störande av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten i 3 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om intagande av berusningsmedel i 4 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

Den som åsidosätter den aktsamhetsplikt som ska iakttas för att förhindra fara enligt 5 § kan föreläggas en ordningsbot på 100 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om reklam och kungörelser i 6 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om annan verksamhet som orsakar störning i 7 § kan föreläggas en ordningsbot på

1) 40 euro om denne urinerar eller har avföring på ett sådant sätt som strider mot förbudet i 7 § 2 mom. samt

2) 70 euro om denne ordnar föreställningar på ett sådant sätt som strider mot förbudet i 7 § 3 mom.

Den som underlåter att vidta de åtgärder som denne är skyldig att vidta enligt bestämmelserna om säkerställande av tillträde till byggnad i 8 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om innehav av föremål och ämnen som kan användas för att skada någon annan i 10 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro.

Den som bryter mot bestämmelserna om innehav av ämnen som kan användas för klottring i 13 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

Den som åsidosätter de skyldigheter som ska iakttas enligt bestämmelserna om hunddisciplin i 14 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

Den som åsidosätter de skyldigheter som ska iakttas enligt bestämmelserna om ridning i 15 § kan föreläggas en ordningsbot på 40 euro.

16 §. Ordningsförseelse

Den som uppsåtligen

1) stör den allmänna ordningen eller äventyrar säkerheten på ett sätt som avses i 3 § denna lag,

2) intar rusmedel i strid med förbudet i 4 § denna lag,

3) [\(2016/18\)](#) försummar att iakttä den aktsamhetsplikt som ägaren eller innehavaren av en byggnad eller konstruktion eller deras företrädare har enligt 5 § denna lag,

4) använder ljusanordningar eller reklam i strid med förbudet i 6 § 1 mom. denna lag eller avlägsnar eller skadar en kungörelse eller ett meddelande som avses i 6 § 2 mom. denna lag i strid med förbudet i det nämnda momentet,

5) köper eller erbjuder sexuella tjänster i strid med 7 § 1 mom. denna lag,

6) urinerar eller har avföring i strid med förbudet i 7 § 2 mom. denna lag,

7) [\(2016/18\)](#) ordnar verksamhet i strid med 7 § 3 mom. denna lag,

8) försummar sin skyldighet att i enlighet med 8 § denna lag säkerställa tillträde till byggnad,

9) i strid med förbudet i 13 § denna lag innehar ett ämne som kan användas för klottring, Den som uppsåtligen

10) försummar sin i 14 § 1 mom. denna lag angivna skyldighet som gäller hållandet av djur eller

11) bryter mot förbudet i 15 § 1 mom. denna lag som gäller ridning och körning,

[\(2016/18\)](#) ska, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för ordningsförseelse dömas till böter. Straffåtgärder behöver inte vidtas för alkoholförtäring som avses i 4 § om gärningen med hänsyn till omständigheterna anses ringa och allmänt intresse inte anses kräva att åtal väcks.

Böter för ordningsförseelse får inte förvandlas till fängelsestraff.

17 §. Övriga straffbestämmelser

Inom landskapets behörighet ska, utöver bestämmelserna i 16 § denna lag, bestämmelserna i 16 kap. 1-3 §§, 17 kap. 2-6, 12, 13, 13a, 15a och 21 §§, 28 kap. 11 § 1 mom. 3 punkten, 34 kap. 10 §, 41 kap. 4-7 §§ samt 44 kap. 14 och 15 §§ strafflagen, tillämpas i den lydelse de har när denna lag träder i kraft. [\(2016/18\)](#)

Inom landskapets behörighet ska bestämmelserna i 17 kap. 6a § strafflagen tillämpas i den lydelse de har när denna lag träder i kraft då någon handlar i strid med bestämmelserna i 22 § 1 mom. denna lag.

Inom landskapets behörighet ska vad som följer av bestämmelserna i landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om privata säkerhetstjänster om bevakningsföretagsförseelse tillämpas i den lydelse de har när denna lag träder i kraft då någon handlar i strid med bestämmelserna i 22 § 3 och 4 mom. denna lag.

Inom landskapets behörighet ska hänvisningar i strafflagen till bestämmelser i annan rikslagstiftning vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen avse de motsvarande bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

Nuläge Åland

Det ovanstående innebär att om någon innehar ett farligt föremål så är det ingen ordningsförseelse enligt ordningslagens 16 § utan ett brott där man döms till dagsböter eller fängelse i högst sex månader. Polisen kan således inte förelägga en ordningsbot trots att 18 a § stadgar att "den som bryter mot bestämmelserna om innehav av föremål och ämnen som kan användas för att skada någon annan i 10 § kan föreläggas en ordningsbot på 70 euro" och som polisen hade antecknat i böteshandboken.

Ett konkret exempel för att belysa situationen:

1. Personen viftar med en riktig kniv på allmän plats

- dagsböter enligt strafflagens paragraf

2. Personen viftar med en leksakskniv, men som ser ut som en riktig

- kan inte ge dagsböter eftersom man inte i verkligheten kan skada någon med föremålet. Istället kan ordningsbot ges på basen av ordningsbotslagens 15 § om man upplever att agerandet ändå varit sådant att det innebär en ordningsstörning. Polislagen ger verktyg för att bötfälla ett otjänligt försök.

Finländsk lagstiftning

I Finland finns reglerna om innehav av föremål eller ämne som lämpar sig för att skada någon i strafflagen (FFS 1889/39) och i lagen om ordningsbotsförseelser (FFS 2016/986).

Om någon bryter mot bestämmelsen i strafflagens 41 kap. 6 § är påföljden dagsböter eller fängelse i högst 6 månader.

I strafflagens 41 kap. 8 § stadgas om ringa brott där man kan ge ordningsbot enligt 15 § i lag om ordningsbotsförseelser.

Strafflagen (1889/39)

I strafflagens 41 kap. stadgas:

6 §

Innehav av föremål eller ämne som lämpar sig för att skada någon annan

Den som i strid med 10 § i ordningslagen på allmän plats innehar ett föremål eller ämne som lämpar sig för att skada någon annan eller ett föremål som är förvillande likt ett skjutvapen eller en explosiv vara, skall för *innehav av föremål eller ämne som lämpar sig för att skada någon annan* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

8 §

Ordningsbot

Bestämmelser om ordningsbot som enda påföljd för ringa i 6 § avsett innehav av föremål eller ämne som lämpar sig för att skada någon annan med och för ringa i 7 § avsedd överlåtelse till en minderårig av föremål som lämpar sig för att skada någon annan med finns i lagen om ordningsbotsförseelser.

Lag om ordningsbotsförseelser (FFS 2016/986)

15 §

Föremål och ämnen som lämpar sig för att skada andra med.

För ringa innehav enligt 41 kap. 6 § i strafflagen (39/1889) av föremål eller ämne som lämpar sig för att skada andra med och för ringa överlåtelse enligt 7 § i det kapitlet till en minderårig av sådana föremål föreläggs en ordningsbot på 70 euro.

Förslag till lösning:

I den åländska lagstiftningen saknas alltså bestämmelser om ringa brott vilket gör att ordningsbotsförfarande enligt 18 a § i Ordningslagen inte kan användas.

I ordningslagen bör införas bestämmelser om att för ringa innehav av föremål eller ämne som lämpar sig för att skada andra med och för ringa överlåtelse till en minderårig av sådana föremål föreläggs en ordningsbot.

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
SVAR	690 Rk1a	9 (11)
Datum	Dnr	
20.11.2020	ÅLR 2020/1021	

Ålands polisförening r.f.
 PB 73
 22101 MARIEHAMN

Hänvisning

Kontaktperson
 Camilla Hägglund-Palmqvist

Ärende
**TILLKÄNNAGIVANDE AV ÅTGÄRDSPROGRAM
 29.9.2020**

Ålands polisförening r.f. har den 29.9.2020 per e-post översänt en kopia på ett brev riktat till Ålands polismyndighet till landskapsregeringen. I meddelandet till landskapsregeringen framgår att Ålands polisförening r.f. översänder bifogade dokument för åtgärd och svar.

Vicelanträdet Harry Jansson har vid enskild föredragning den 5 oktober 2020 fattat beslut om att en lagstiftningspromemoria gällande landskapstjänstemäns ersättning för rättegångskostnader i vissa fall ska överföras till lagberedningen för lagstiftningsåtgärder. Lagberedningen har meddelat att arbetet med lagstiftningen kommer att påbörjas tidigast våren 2021.

Landskapsregeringen hänvisar i övriga delar till att arbetarskyddsärenden i första hand ska behandlas inom polismyndigheten.

Enligt förvaltningslagen (2008:9) 20 § ska ärende som inletts hos myndighet behandlas utan ogrundat dröjsmål och såvitt möjligt upptas till avgörande inom tre månader. Om ärendet inte ännu är behandlat bör polismyndigheten såvitt möjligt behandla ärendet utan ytterligare dröjsmål.

Vicelantråd

Harry Jansson

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist

UTLÅTANDE	Nr 691 Rk1a	Sidnr 10 (2)
Datum 20.11.2020	Dnr ÅLR 2020/7240	

Riksdagens justitieombudsmans kansli

00102 RIKSDAGEN

Hänvisning
EOAK/6045/2020-5

Kontaktperson
Camilla Hägglund-Palmqvist

Ärende
UTLÅTANDE

Riksdagens justitieombudsmans begäran om utredning och yttrande

Klaganden har den 4 augusti 2020 tillställt Justitieombudsmannen ett klagomål som gäller Ålands polismyndighet. Klaganden kritiserar Ålands polismyndighet bland annat för att han inte fått ta del av protokoll, handlingar och film gällande honom och en händelse som ägde rum den 10.2.2020.

Justitieombudsmannen har redan erhållit preliminära uppgifter från Ålands polismyndighet gällande klagandens begäran av handlingar och ifall polismyndigheten har svarat honom. Dock är den preliminära utredningen i viss mån oklar varför Justitieombudsmannen begär en utredning och yttrande av Ålands landskapsregering för att saken ska kunna utredas.

Ålands landskapsregering har den 18.9.2020 erhållit Justitieombudsmannens begäran om utredning och yttrande. Begäran gäller endast klagandens begäran om handlingar och ska inte ta ställning till andra eventuella påståenden i klagandens käromål. Utredningen och utlåtandet ska lämnas senast den 30.11.2020.

Ålands polismyndighets utredning

Ålands landskapsregering har den 21.9.2020 begärt utlåtande från Ålands polismyndighet gällande begäran om utredning och yttrande.

Ålands polismyndighet har inkommit med utredning den 19.11.2020. Av Polismyndighetens utredning framgår att klaganden begärt handlingar vid två tillfällen. Den första begäran har inkommit den 12 februari 2020 och är expedierad den 26 februari 2020. Den andra begäran har inkommit den 10 mars 2020 och är expedierad den 4 juni 2020. I den begäran har ingått även en begäran om videomaterial som inte har expedierats samtidigt.

Polismyndigheten framhåller att man inte tidigare har erhållit en begäran som har gällt videomaterial från cellavdelningen. Därför har man behövt utreda den legala aspekten av utlämnandet. Överkommissarie Fellman har sett till att säkra det begärda materialet från systemet medan man utrett huruvida det kan lämnas ut till klaganden eller ej. Klaganden har

kontaktats den 18 september 2020 och meddelats per telefon att han kan hämta ut materialet mot en kostnad eller om han så önskar ta del av materialet på polisstationen vilket är avgiftsfritt. Klaganden har då meddelat att han inte önskade ta del av materialet.

Polismyndigheten konstaterar i sitt utlåtande att de har behandlat klagandens förfrågan utan dröjsmål då ärendet har varit av sådan natur att det har krävts utredning gällande utlämnande av filmmaterialet. Klaganden har meddelats att han kan ta del av materialet och på vilka sätt men klaganden har förhållit sig passiv i ärendet. Polismyndigheten har inte ansett att de kan skicka materialet per post på grund av att filmens innehåll är av sensitiv natur.

Polismyndigheten anser att god förvaltnings sed har uppfyllts i ärendet och att myndigheten uppfyllt laga krav. Praxis gällande hur beställning av material handläggs kan utvecklas genom att ta i bruk ärenderegister även för beställningar. Detta skulle ge en bättre handläggningsprocess med bland annat påminnelser om tidsfrister vilket skulle säkerställa ärendets korrekta hantering från registrering av ärendet till beslut.

Landskapsregeringens utlåtande

Landskapsregeringen finner inte skäl att misstänka något lagstridigt i polismyndighetens förfarande.

Polismyndigheten har redogjort för utlämnandet och handläggningstiderna för de begärda handlingarna och filmen. Gällande handläggningstiden för utlämnandet av filmen kan konstateras att den legala aspekten krävde utredning. Det är inte heller lämpligt att skicka den typen av känsligt material per post.

Landskapsregeringen hänvisar i övrigt till Ålands polismyndighets utredning och bifogar denna för ärendets fortsatta behandling av Justitieombudsmannen.

Vicelantråd

Harry Jansson

Jurist

Camilla Hägglund-Palmqvist